

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی و درمانی قزوین

مرکز آموزشی درمانی ۲۲ بهمن

موضوع: توهم

تهیه کننده:

نازنین سلطانی

گروه هدف: پرسنل و بیماران

۱۳۹۴

اقدامات لازم در مورد توهمات :

۱- وقتی بیمار از توهمات خود حرف می زند نباید با نوعی ناباوری و یا قضاوت برخورد شود. در عین حال توهم بیمار را هم نباید تقویت کرد. پرستار باید به بیمار بفهماند که موافق ادراکات بیمار نیست ؛ مثلاً " بگوید هرچند می دانم صداها برای شما واقعی هستند ولی من هیچ صدایی را نمی شنوم. "

۲- سعی شود راهی برای برقراری رابطه با واقعیت پیدا شود. مثلاً " چیزی که به آن علاقه دارد در اختیارش گذاشته شود ؛ فعالیت‌های برای او در نظر گرفته شود تا بیمار بیش از حد در دنیای خیالی خود غرق نشود. "

درمان توهم:

توهم خود به تنهایی به عنوان بیماری نیست بلکه به عنوان نشانه‌ای از برخی اختلالات مورد توجه هستند از اینرو از بین بردن توهم معمولاً مدنظر متخصصان بالینی نیست. آنها با عنوان نشانه شناسی بیماریهای روانی وجود یا عدم وجود توهم را مدنظر قرار می‌دهند و در صورت وجود چنین مورد و با تشخیص نوع اختلال به درمان اختلال مبادرت می‌ورزند که کاهش حالات توهمی را به دنبال دارد.

۹- توهم لی لی پوتی : ادراک غلطی که در آن اشیا به صورت کوچک دیده می شوند (همچنین ریز بینی هم خوانده می شود)

تفاوت توهم با اختلالات ادراک:

توهم حالتی است که در آن فرد چیزهایی را احساس می‌کند که وجود خارجی ندارند ولی فرد وجود آنها را واقعی می‌داند و بر آن اصرار می‌ورزد. اما اختلالات ادراکی در حالتی اتفاق می‌افتد که فرد که یک امر واقعی را به گونه دیگری درک می‌کند. موضوعات خارجی در حالت اختلالات ادراکی تحریف شده و تغییر شکل یافته به نظر می‌رسند.

تفاوت توهم با هذیان:

در حالت هذیانی فرد باورهایی دارد که خلاف واقعیت هستند اما فرد بر صحت این باورها و ذهنیات اعتماد راسخ دارد.

مثلاً فردی که در حالت هذیانی به سر می‌برد ممکن است این هذیان را داشته باشد که افرادی قصد جان او را کرده‌اند و نقشه‌هایی برای از بین بردن او می‌کشند. در حالت توهم ممکن است فرد شخصی یا موجودی را ببیند که به او حمله می‌کند و قصد دارد او را نابود کند. هم توهم و هم هذیان از نشانه‌های اساسی در تشخیص اختلالات روانی شدید مثل سایکوزها و از جمله اسکیزوفرنی هستند

توهم چیست؟

توهم حالتی از تغییر هشیاری است که در آن فرد موضوعاتی را احساس و ادراک می‌کند که واقعیت خارجی ندارند ولی فرد مبتلا به توهم آنها را واقعی می‌پندارد و بر واقعی بودن آنها اصرار دارد. توهم معمولاً به عنوان یک نشانه اساسی در اختلالات روانی محسوب می‌شوند و لازمه بررسی و علت‌یابی و تشخیص‌گذاری مفید است.

علل بروز توهم

توهم با دلایل گوناگونی ممکن است بروز کند. اکثر توهم‌ها ناشی از وجود برخی از اختلالات خاص روانی هستند و در واقع وجه مشخصه این دسته از اختلالات به شمار می‌روند مثل اسکیزوفرنی که در آن فرد با مشکلات شدید روانی و کناره‌گیری شدید از واقعیت گریبانگیر است.

مصرف برخی مواد و داروها نیز می‌تواند توهم‌زا باشد. دسته‌ای از مواد مخدر با حالاتی از توهم همراه هستند و سو مصرف آنها اختلالات توام با توهم را موجب می‌شود، برخی از گیاهان نیز با توجه به نوع ترکیباتی که دارند در صورت مصرف ایجاد توهم می‌کنند مثل مسکالین

اشکال توهم:

۱- **توهم پیش خواب:** ادراک حسی غلط در لحظه به خواب رفتن عموماً بیمار گونه در نظر گرفته نمی‌شود.

۲- **توهم پس خواب:** ادراک حسی غلط در لحظه بیدار شدن از خواب عموماً بیمار گونه در نظر گرفته نمی‌شود.

۳- توهم شنوایی

برخی از بیماران مبتلا به توهم شنوایی هستند یعنی صداهایی را می‌شنوند که وجود خارجی ندارد و افراد دیگر قادر به شنیدن آنها نیستند. محتوای این نوع توهم در برخی اوقات ممکن است مهم و خطرناک باشد، چون اغلب این بیماران صداهایی را می‌شنوند که دستورات انجام کارهای خطرناک مثل ضرب و جرح و کشتن دیگران، اقدامات خطرناک مثل آتش‌سوزی و خرابکاری را به آنها می‌دهند. توهم شنوایی شایع‌ترین توهم در اختلالات روانی پریشی می‌باشد.

۴- توهم بینایی

برخی اوقات توهم بینایی رخ می‌دهد. توهم بینایی با دیدن تصاویری که واقعیت عینی ندارند مشخص می‌شوند. فرد ممکن است موجودات یا تصاویر دیگر را رویت کند و آنها را واقعی بپندارد. دیدن چنین تصاویری بویژه در مراحل اولیه شروع بیماری برای فرد ترسناک و وحشت‌آور است.

۵- **توهم بویایی:** در توهم بویایی فرد بوهای را احساس می‌کند که اغلب بوهای آزار دهنده هستند.

۶- **توهم چشایی:** ادراک غلط مزه از قبیل مزه ناخوشایند.

۷- **توهم لمسی:** ادراک غلط لمس یا حس سطحی آنچنانکه در عضو قطع شده (خیالی) می‌باشد احساس خزیدن ب روی یا زیر پوست (توهم لمس شده)

۸- **توهم جسمی:** ادراک غلط وقوع اتفاقاتی داخل بدن یا روی بدن اغلب ریشه احشایی دارد